

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23), a u vezi sa članom 17. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/26), na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 130. sjednici, održanoj 22.05.2026. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I

Donose se Smjernice ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2027.–2029. godine i čine sastavni dio ovog zaključka.

II

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/26
Datum, 22.05.2026. godine
Zenica

PREMIJER
po ovlaštenju

Dženana Čišija

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,
1x Sva ministarstva i druga tijela kantonalne uprave,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD 2027. – 2029.
GODINE

Zenica, maj 2026. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
I - UVOD.....	3
II – STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE.....	4
II.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.....	4
II.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona.....	5
III – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE U SREDNJOROČNOM PERIODU.....	8
III.1. Osnovni pokazatelji Federacije Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona.....	8
Porezi na dohodak.....	9
Registar poslovnih subjekata.....	10
Industrijska proizvodnja.....	10
Izvoz, uvoz i trgovinska bilansa.....	11
Zaposlenost.....	12
Nezaposlenost.....	14
Plaće.....	15
Penzije.....	16
III.2. Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja.....	17
III.3. Rizici ostvarenja pretpostavki.....	18
IV. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA.....	18
IV.1. Porezna politika i javni prihodi.....	18
IV.2. Kretanje prihoda u srednjoročnom periodu.....	20
Indirektni porezi.....	20
Porez na dobit.....	21
Porez na dohodak.....	21
Ostali porezi.....	22
Neporezni prihodi.....	22
Ukupni okvirno projicirani prihodi Zeničko-dobojskog kantona za period 2026. – 2029. godine.....	22
Prihodi od doprinosa.....	24
Rizici ostvarenja projekcija prihoda.....	24
V. MANJAK/VIŠAK PRIHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA.....	25
VI. DUG U SREDNJOROČNOM PERIODU.....	25
VI.1. Stanje i projekcije duga Zeničko-dobojskog kantona.....	25

I - UVOD

Jedan od koraka u procesu pripreme Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu, a u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/26), predstavlja dokument Smjernice ekonomske i fiskalne politike, koji sadrži preliminarnu projekciju prihoda za pripremu Budžeta fiskalne 2027. godine.

Na osnovu Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Vlada Kantona donosi Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period. Smjernice se temelje na dostupnim informacijama i imaju svrhu definisati smjer i ciljeve ekonomske i fiskalne politike u srednjoročnom periodu. Ključni dokument koji određuje strateško usmjerenje ekonomske politike Vlade je Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godine. Smjernice ekonomske i fiskalne politike predstavljaju fiskalni okvir za provođenje ekonomske politike. Na osnovu makroekonomskih pokazatelja i pretpostavki društvenog i privrednog razvoja, Smjernice procjenjuju budžetske prihode i postavljaju opći finansijski okvir za izradu Dokumenta okvirnog budžeta. Cilj je utvrditi gornje granice rashoda za trogodišnje period za svakog budžetskog korisnika, uzimajući u obzir strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike.

U srednjoročnom periodu, ekonomska i fiskalna politika će se fokusirati na podsticanje privrednog rasta s ciljem stvaranja novih radnih mjesta i privlačenja investicija. Također će se ulagati u razvoj infrastrukture radi poboljšanja prometnih veza, energetske učinkovitosti i digitalne povezanosti. Povećat će se ulaganje u obrazovanje i stručno osposobljavanje kako bi se osigurala kvalificirana radna snaga i potaknula inovacija. Diverzifikacija privrede bit će poticana kako bi se smanjila ovisnost o jednoj industriji, a transparentnost i odgovornost u upravljanju javnim finansijama će se povećati radi pravedne raspodjele resursa i smanjenja korupcije.

Nastavit će se provoditi aktivnosti s ciljem efikasnog upravljanja javnim finansijama, s fokusom na optimalno korištenje finansijskih sredstava za postizanje održivog razvoja.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 25a/22) planira se implementacija programskog budžetiranja radi poboljšanja planiranja i bolje povezanosti sektorskih strategija s dugoročnim finansijskim planiranjem, budžetom i kapitalnim ulaganjima. Modernizacija i razvoj budžetskih procesa, uključujući planiranje, izvršenje, računovodstveni sistem i finansijsko izvještavanje, imat će pozitivan uticaj na cjelokupni sistem upravljanja javnim finansijama. To će rezultirati povećanom transparentnošću i participativnosti putem digitalizacije budžetskih procesa.

Javna uprava će jačati svoje kapacitete i efikasnost kako bi pružala bolje usluge građanima i poslovnim subjektima. Poboljšanje institucionalnog okvira u skladu sa sistemom finansijskog upravljanja i kontrole osigurat će fiskalnu disciplinu i efikasno pružanje javnih usluga. Ključne mjere za dobro upravljanje javnim sektorom obuhvataju jasnu diobu politika i upravljanja, što uključuje zaštitu radnih mjesta, plaća, prava i odgovornost državnih službenika. Također je važno osigurati sveobuhvatan pristup javnim informacijama putem modernih digitalnih usluga.

Ovaj dokument ima za cilj da poboljša koordinaciju između Vlade Zeničko-dobojskog kantona, općina, gradova i izvanbudžetskih fondova, na pripremi Budžeta za 2027. godinu, kao i da osigura okvir planiranja rashoda.

Dokumentacijsku osnovu za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2027.-2029. godine predstavljaju:

- Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godine,

- Program ekonomskih reformi Bosne i Hercegovine 2026.-2028. godine,
- Makroekonomske projekcije za 2026.-2029. godinu koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine,
- Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacije Bosne i Hercegovine 2024, juli 2025. godine – Federalni zavod za programiranje razvoja,
- Socioekonomski pokazatelji po općinama Federacije Bosne i Hercegovine 2024, juli 2025. godine – Federalni zavod za programiranje razvoja,
- Federacija Bosne i Hercegovine u brojkama 2024 – Federalni zavod za statistiku,
- Zeničko-dobojski kantona u brojkama 2024 – Federalni zavod za statistiku, te
- Revidirane projekcije prihoda dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija za period 2026.-2029. godina.

II – STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE

II.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

Put ka integrisanju u Evropsku uniju jedan je od najznačajnijih ekonomsko - političkih ciljeva Bosne i Hercegovine. Otvaranjem pristupnih pregovora sa Evropskom unijom potvrđena je evropska budućnost Bosne i Hercegovine. Slijedi faza usvajanja pregovaračkog okvira koji iziskuje ispunjavanje 14 ključnih prioriteta.¹ Da bi se nastavio uspješan proces integracije u Evropsku uniju neophodno je stvoriti uvjete za ispunjavanje preostalih kriterija. Stoga, strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine, te stoga i Federacije Bosne i Hercegovine moraju biti usklađeni sa postavljenim kriterijima.

Temeljni strateški dokument koji usmjerava razvoj Federacije Bosne i Hercegovine je Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2027. godine² koja definira osnovnu platformu socioekonomskog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine i na kojoj se temelje strateški ciljevi, programi i prioritete aktivnosti, kao i relevantne sektorske strategije. Pomenutom strategijom definirana su četiri razvojna cilja:

1. ubrzan ekonomski razvoj,
2. prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj,
3. resursno efikasan i održiv razvoj,
4. transparentan, efikasan i održiv javni sektor.

Pored razvojnih ciljeva Federacije Bosne i Hercegovine, neophodno je spomenuti i akcelerateore koji donose najveći razvojni efekat Federaciji Bosne i Hercegovine, te doprinose rastu produktivnosti i socioekonomskom razvoju. Akceleratori ubrzanog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine su: inovacije i digitalizacija, otvaranje i razvoj preduzeća te finansijski sistem i javne finansije.

Realizacija ovih ciljeva u neposrednoj je vezi sa Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2025. godine, Programom ekonomskih reformi Federacije Bosne i Hercegovine za period 2026.-2028. godine³, Strategijom zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine⁴, Strategijom upravljanja dugom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2025.⁵ godine; te drugim sektorskim strategijama koje podupiru implementaciju postavljenih ciljeva.

¹ European Commission; Commission Staff Working Document; Brussels, 12.10.2022.

² 256. sjednica Vlade Federacije BiH; 18.02.2021.

³ 70. sjednica Vlade Federacije BiH; 28.03.2024.

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 94/23; Objava 06.12.2023.

⁵ 20. sjednica Vlade Federacije BiH; 15.11.2023.

Program je pripremljen uzimajući u obzir strateške dokumente i definisane reforme u Reformskoj agendi u sklopu Instrumenta za reforme i rast za Zapadni Balkan 2024-2027. godina. Ključne smjernice i ciljeve za Program ekonomskih reformi daju Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije Bosne i Hercegovine 2026.-2028. godine, Strategija razvoja Federaciji Bosne i Hercegovine 2021-2027. godine, važeće sektorske strategije, kao i prioritarno definisani projekti za dalje usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU, očuvanje makroekonomske stabilnosti i jačanje fiskalne discipline, strukturne reforme, te rad na euroatlantskim integracijama, kao i prethodni Program ekonomskih reformi za period 2025.-2027. godine.

U sveukupnom okviru i ciljevima politika je navedeno da je strateška odrednica Federacije Bosne i Hercegovine proces euro-atlantskih integracija Bosne i Hercegovine, s ciljem ostvarivanja punopravnog članstva. Ključni izazov za Bosnu i Hercegovinu, a tako i za Federaciju Bosne i Hercegovine, predstavlja povećanje privrednog rasta, odnosno uklanjanje prepreka koje sprečavaju zemlju da razvije potencijale. Za ostvarivanje ovih ciljeva, pored makro-fiskalnih politika, neophodne su i sektorske strukturne reforme

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je donijela i Strategiju zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine i ista je harmonizirana sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2027. godine. Strategijom zapošljavanja data je detaljna dijagnostika tržišta rada gdje su niske stope zaposlenosti, kao i visoke stope nezaposlenosti identifikovane kao glavni ekonomski i društveni izazovi u zemlji. Opći cilj Strategije zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030.godine godine je promovisati mogućnost dostojanstvenog rada, a vizija ovog cilja je inkluzivno tržište koje svima daje priliku da realizuju svoj potencijal i povećaju životni standard. U Strategiji zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine fokus je na razvijanju sistema za praćenje i predviđanje potreba za vještinama na tržištu rada, kako bi se olakšalo usklađivanje sistema obrazovanja sa potrebama na tržištu rada.

II.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona

Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godine predstavlja multidimenzionalni proces transformacije u ekonomskom, društvenom, okolišnom, prostornom i institucionalnom smislu, s ciljem poboljšanja kvaliteta života građana. Uključeni su svi ključni akteri razvoja, uključujući javni sektor, privatni sektor, civilno društvo i lokalnu zajednicu. Strategija služi kao integrirani multisektorski dokument za Zeničko-dobojski kanton, koji utvrđuje javne politike i usmjerava razvoj cijelog područja.

Strategija je osnova za usklađivanje i izradu strategija razvoja jedinica lokalne samouprave u Kantonu. Također, služi kao polazni dokument za izradu sektorskih strategija, planova razvoja, budžeta i godišnjih programa rada Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

Definisana su tri strateška cilja:

- 1) Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva;
- 2) Unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja;
- 3) Poboljšati trenutno stanje okoliša, povećati energijsku efikasnost i unaprijediti javnu infrastrukturu.

S ciljem realizacije zacrtanih strateških ciljeva, za svaki cilj definisan je set prioriteta.

Prioriteti u osiguranju održivog ekonomskog razvoja su:

- Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz, kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju,
- Poticati razvoj ruralnih područja uz jačanje poljoprivrede i šumarstva,

- Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam,
- Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje.

Rb	Naziv
1. Strateški cilj	Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
1.1. Prioritet	Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz, kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju
1.1.1. Mjera	Jačanje prerađivačke industrije uz uvođenje novih tehnologija i međunarodnih standarda
1.1.2. Mjera	Razvoj sektora informacionih tehnologija i digitalizacije
1.1.3. Mjera	Podrška transferu i razvoju tehnologija i inovacija kroz naučno-istraživački sektor
1.1.4. Mjera	Modernizacija, organizacijska, tehničko-tehnološka i upravljačka reorganizacija u djelatnosti ruda i kamena
1.1.5. Mjera	Razvoj novih energetskih postrojenja iz obnovljivih izvora energije za energetsku tranziciju
1.2. Prioritet	Poticati razvoj ruralnih područja uz jačanje poljoprivrede i šumarstva
1.2.1. Mjera	Unapređenje kvaliteta i konkurentnosti poljoprivredno-prehrambene proizvodnje uz jačanje kapaciteta za veći stepen finalizacije, izvoza i održivosti poljoprivrednih proizvođača
1.2.2. Mjera	Podrška unapređenju poljoprivredne infrastrukture i zaštite poljoprivrednog zemljišta
1.2.3. Mjera	Intenziviranje modernizacije poljoprivredne proizvodnje i jačanja kapaciteta uz naučno-stručne usluge i edukaciju
1.2.4. Mjera	Unapređenje kapaciteta u šumskom privrednom društvu i zaštita šuma
1.2.5. Mjera	Razvoj ruralne infrastrukture i dostupnosti usluga
1.3. Prioritet	Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam
1.3.1. Mjera	Povećanje kvaliteta turističke ponude i valorizacije turističkih resursa
1.3.2. Mjera	Unapređenje turističke infrastrukture i revitalizacija kulturno-historijskih objekata i turističkih destinacija
1.3.3. Mjera	Promocija turističke ponude i potencijala uz integraciju u regionalne turističke proizvode
1.4. Prioritet	Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje
1.4.1. Mjera	Unapređenje poslovnog okruženja i podrške poslovanju
1.4.2. Mjera	Razvoj preduzetničke infrastrukture i usluga za podršku privrednicima
1.4.3. Mjera	Podrška zapošljavanju i samozapošljavanju

Prioriteti u unapređenju kvalitete života su:

- Unapređenje usluga u sektoru obrazovanja, uz usklađivanje sa potrebama tržišta rada,
- Obogaćivanje aktivnosti i infrastrukture za sport i kulturu,
- Pružanje stručnih i dostupnih usluga u zdravstvu i socijalnoj zaštiti,
- Efikasan i transparentan rad javnih institucija.

Rb	NAZIV
2. Strateški cilj	Unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja
2.1. Prioritet	Unapređenje usluga u sektoru obrazovanja, uz usklađivanje sa potrebama tržišta rada
2.1.1. Mjera	Unaprijediti usklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada
2.1.2. Mjera	Povećanje nivoa zaposlenosti, sa posebnim fokusom na povećanje mogućnosti zapošljavanja ranjivih skupina na tržištu rada ZDK
2.1.3. Mjera	Modernizacija obrazovnog sistema za kvalitetno i fleksibilno održavanje nastave u redovnim i kriznim situacijama

2.2. Prioritet	Obogaćivanje aktivnosti i infrastrukture za sport i kulturu
2.2.1. Mjera	Podrška razvoju sportskih aktivnosti i infrastrukture
2.2.2. Mjera	Podrška razvoju kulturnih aktivnosti i infrastrukture
2.3. Prioritet	Pružanje stručnih i dostupnih usluga u zdravstvu i socijalnoj zaštiti
2.3.1. Mjera	Razvijanje promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora
2.3.2. Mjera	Unapređenje kvaliteta i načina pružanja usluga
2.3.3. Mjera	Jačanje i bolje korištenje ljudskih potencijala u zdravstvu
2.3.4. Mjera	Osiguranje primjerenog stepena dostupnosti zdravstvenih usluga
2.3.5. Mjera	Osiguranje distinktivne prepoznatljivosti zdravstvenog sektora ZDK
2.3.6. Mjera	Smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost
2.3.7. Mjera	Jačanje kapaciteta ustanova socijalne zaštite
2.3.8. Mjera	Jačanje vaninstitucionalne brige i zbrinjavanja
2.4. Prioritet	Efikasan i transparentan rad javnih institucija
2.4.1. Mjera	Reforma javne uprave
2.4.2. Mjera	Efikasija borba protiv organizovanog kriminala i korupcije
2.4.3. Mjera	Poboljšanje nivoa sigurnosti građana ZDK
2.4.4. Mjera	Kontrola sigurnosne situacije i poboljšanje rada na migrantskoj krizi

Prioriteti u poboljšanju stanja okoliša i javne infrastrukture, su:

- Povećanje energijske efikasnosti,
- Usklađivanje razvoja energetske i industrijske sektora u smjeru energetske tranzicije, smanjenja emisija i prema načelima zaštite okoliša,
- Osigurati održivi sistem upravljanja prirodnim resursima i unaprijediti kvalitet medija okoliša,
- Poticanje održivog i okolišno prihvatljivog prostornog planiranja.

Rb	NAZIV
3. Strateški cilj	Poboljšati trenutno stanje okoliša, povećati energijsku efikasnost i unaprijediti javnu infrastrukturu
3.1. Prioritet	Povećanje energijske efikasnosti
3.1.1. Mjera	Provođenje programa mjera za povećanje energijske efikasnosti javnih i privrednih objekata
3.1.2. Mjera	Promovisanje principa energijske efikasnosti
3.2. Prioritet	Usklađivanje razvoja energetske i industrijske sektora u smjeru energetske tranzicije, smanjenja emisija i prema načelima zaštite okoliša
3.2.1. Mjera	Poboljšanje okolinskog aspekta iskorištenja energetske potencijala u javnom sektoru
3.2.2. Mjera	Poboljšanje okolinskog aspekta iskorištenja energetske potencijala u javnoprivatnom i privatnom sektoru
3.3. Prioritet	Osigurati održivi sistem upravljanja prirodnim resursima i unaprijediti kvalitet medija okoliša
3.3.1. Mjera	Poboljšanje očuvanja i efikasnog upravljanja prirodnim resursima
3.3.2. Mjera	Uspostava i unapređenje informacionog sistema kvalitete komponenti okoliša
3.4. Prioritet	Poticanje održivog i okolišno prihvatljivog prostornog planiranja
3.4.1. Mjera	Razvoj putne infrastrukture regionalnog i lokalnog karaktera
3.4.2. Mjera	Razvoj komunalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija, toplifikacija, gasne instalacije, javna rasvjeta, primarni tretman i krajnje zbrinjavanje otpada (komunalni i specifični tokovi) i sl.)
3.4.3. Mjera	Zaustavljanje nelegalne gradnje i legalizacija postojećih objekata
3.4.4. Mjera	Zaštita i sanacija okolišnih komponenti

Prema Strategiji razvoja Zeničko-dobojskog kantona, najveći iznos finansijskih sredstava predviđen je za provođenje Strateškog cilja 1, što čini 48,52% ukupnih sredstava. Strateški cilj 2 ima alociranih 15,60% sredstava, dok Strateški cilj 3 ima 35,88%. Ukupna

vrijednost planiranih strateških projekata iznosi oko 514,44 miliona KM. Od tog iznosa 43,76% će biti finansirano iz budžetskih sredstava, dok će 56,24% biti finansirano iz drugih izvora finansiranja.

Da bi se ostvarili navedeni ciljevi, ključno je osigurati izvore finansiranja za njihovo provođenje. Strateškim planom se definišu smjernice djelovanja ministarstava i kantonalnih uprava, dok se budžetom utvrđuju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provođenje. Stoga, Strategija služi kao polazna osnova za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period od 2027.-2029. godine.

III – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE U SREDNJOROČNOM PERIODU

III.1. Osnovni pokazatelji Federacije Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona

Područje Zeničko-dobojskog kantona se prostire na ukupno 3344 km², čine ga tri grada: Zenica, Zavidovići i Visoko, te 9 općina: Olovo, Vareš, Breza, Kakanj, Žepče, Maglaj, Tešanj, Usora i Doboju Jug, a što čini 12,8% ukupne teritorije Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno 6,39% ukupne teritorije Bosne i Hercegovine.

Prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, Zeničko-dobojski kanton broji 349.477 stanovnika⁶, što je 16,29% u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine.

Tabela 1. Osnovni indikatori za Federaciju Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojski kanton

Indikatori	Federacija Bosne i Hercegovine		Zeničko-dobojski kanton	
	2023	2024	2023	2024
Stanovništvo (proc.sred.god)	2.150.054	2.144.748	350.778	349.477
Indeks starenja stanovništva	133	138,8	118	123
Stopa prirodnog priraštaja u %	1,9	-2,1	1,3	-1,5
Stopa ukupnog fertiliteta u %	31,6	32,3	37,1	37,8
Stopa registrovane zaposlenosti u %	36,3	36,7	34,5	34,9
Stopa registrovane aktivnosti u %	55,5	55,2	55,5	54,8
Radno sposobno stanovništvo (15-64)	1.475.596	1.463.257	240.758	238.295
Prosječan broj zaposlenih osoba	535.659	542.136	83.022	83.239
Prosječan broj nezaposlenih osoba	277.160	260.298	50.589	47.236
Prosječan broj nezaposlenih mladih	30.861	26.578	5.864	5.009
Stopa registrovane nezaposlenosti u %	33,9	32,2	37,9	36,2
Prosječna neto plaća u KM	1.261	1.373	1.076	1.184
Indeks industrijske proizvodnje	95,8	96,1	90	92,8
Broj penzionera	355.979	367.094	62.618	64.531
Prosječna penzija u KM	583	623	626	671
Broj poslovnih subjekata	124.169	117.887	16.195	15.235
Izvoz robe - u 000 KM	11.163,65	10.734,00	2.108,45	2.126,00
Uvoz robe - u 000 KM	19.733,31	20.194,00	2.398,34	2.194,00
Trgovinski bilans u 000 KM (deficit)	-8.570	-9.460	-289,9	-68
Pokrivenosti uvoza izvozom u %	56,6	53,2	87,9	96,9
Porezi na dohotke fizičkih lica u mil. KM	721,8	882,01	95,2	107,8
Porezi na dohotke P/C	336	411	271	309

⁶ Federacija BiH u brojkama, 2024. godina

U sljedećoj tabeli dati su pokazatelji razvijenosti kantona i Federacije Bosne i Hercegovine⁷, na osnovu kojih su kantoni rangirani (nivo razvijenosti) u odnosu na indeks razvijenosti. Za izradu indeksa razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave u Federaciji koriste se sljedeći indikatori: prihodi od poreza na dohodak po stanovniku (X1); stopa zaposlenosti (X2); kretanje stanovništva (X3); udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu (X4); i stopa obrazovanja radne snage (X5). Zeničko-dobojski kanton je rangiran na 5. mjesto, od ukupno 10 kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 2. Nivo razvijenosti Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima za 2024. godinu

Kantoni	Rang	Rast / pad*	Indeks 2024	Prihod od poreza na dohodak pc 2024	Stepen zaposlenosti 2024	Kretanje stanovništva 2013-2024	Učesće starog stanovništva 2024	Stepanj obrazovanja radne snage 2024
Kanton Sarajevo	1	0	2,02	2,93	2,33	1,85	0,92	1,56
Zapadnohercegovački	2	0	1,09	0,73	0,90	1,12	0,93	1,83
Hercegovačko-neretvanski	3	0	1,02	1,10	1,21	0,76	0,58	1,30
Bosansko-podrinjski	4	0	0,97	1,37	1,79	0,03	0,31	1,09
Tuzlanski	5	1	0,83	0,68	0,88	0,98	0,97	0,72
Zeničko-dobojski	6	-1	0,82	0,56	0,87	0,88	1,23	0,74
Srednjobosanski	7	0	0,64	0,26	0,52	0,84	1,24	0,60
Unsko-sanski	8	0	0,39	0,12	0,00	0,73	1,41	0,00
Posavski	9	0	0,30	0,17	0,17	0,00	0,73	0,70
Kanton 10	10	-1	0,28	0,00	0,09	0,10	0,00	1,20

Porezi na dohodak

Prema podacima Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine, u 2024. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine, ukupni porezi na dohotke fizičkih lica iznosili su 882.013.083 KM, što je više za 17,1% u odnosu na prethodnu godinu. Najviše uplaćenih poreza je po osnovu dohotka od nesamostalne djelatnosti u iznosu od 598,4 mil. KM, zatim po osnovu dohotka od iznajmljivanja imovine 116,0 mil. KM, te od dohotka od samostalne djelatnosti 68,1 mil. KM. Porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini iznosili su 411 KM i viši su za 22,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Gledano po kantonima najviši porezi na dohotke fizičkih lica u 2024. godini ostvareni su u Kantonu Sarajevo u iznosu od 327,8 mil. KM, Tuzlanskom u iznosu od 142,3 mil. KM i Zeničko-dobojskom u iznosu od 107,8 mil. KM, dok su najniži porezi na dohotke fizičkih lica ostvareni Posavskom kantonu u iznosu od 8,3 mil. KM.

Najviši porezi na dohotke fizičkih lica/PC u 2024. godini ostvareni su u Kantonu Sarajevo u iznosu od 778 KM, Bosansko-podrinjskom 469 KM i Hercegovačko-neretvanskom u iznosu od 415 KM, a najniži u Kantonu 10 u iznosu od 197 KM po glavi stanovnika.

Tabela 3⁸. Porezi na dohotke fizičkih lica po kantonima u Federaciji BiH za 2024. godinu

Kanton	Stanovništvo (prisutno)	Prihodi u KM	Prihodi/PC u KM (po glavi stan.)
Unsko - sanski	259.586	57.330.000	211
Posavski	39.313	8.300.000	211

⁷ Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacije Bosne i Hercegovine, 2024.godina

⁸ Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacije Bosne i Hercegovine, 2024.godina

Tuzlanski	429.443	142.300.000	331
Zeničko - dobojski	349.477	107.800.000	309
Bosansko - podrinjski	21.514	10.100.000	469
Srednjobosanski	243.590	60.400.000	248
Hercegovačko - neretvanski	211.251	87.600.000	415
Zapadno - hercegovački	92.403	31.000.000	341
Kanton Sarajevo	421.531	327.800.000	778
Kanton 10	76.640	15.000.000	197
Federacija BiH	2.144.748	847.630.000	336

Porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u Zeničko-dobojskom kantonu iznose 309 KM, odnosno 91,96% prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine.

Registar poslovnih subjekata

Ukupan broj poslovnih subjekata⁹ u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2024.godine iznosio je 117.887, što je manje za 6.802 ili 5,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Broj pravnih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2024. godini iznosio je 67.851, što je više za 374 ili 0,6% u odnosu na prethodnu godinu. U izvještajnoj godini najviše registrovanih pravnih lica po djelatnostima bilo je u trgovini na veliko i malo 21,7%, u ostalim uslužnim djelatnostima 20,3% i u prerađivačkoj industriji 9,9% a najmanje u vađenju ruda i kamena 0,4%.

Broj fizičkih lica-obrtnika na kraju 2024. godine iznosio je 50.036 što je manje za 6.656 ili 11,7% u odnosu na prethodnu godinu. U izvještajnoj godini najviše registrovanih fizičkih lica po djelatnostima bilo je u trgovini na veliko i malo 18,6%, djelatnosti pružanja smještaja (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) 14,1% i u prerađivačkoj industriji 13,6%.

Gledano po kantonima, najveći ukupan broj poslovnih subjekata na kraju 2024. godini registrovan je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 30,7%, Tuzlanskom kantonu 17,0% i Zeničko-dobojskom 12,9%, dok je najmanje učešće registrovano u Bosansko-podrinjskom kantonu sa svega 0,9% u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Smanjenje ukupnog broja poslovnih subjekata zabilježeno je u svim kantonima u 2024.godini, a najveće smanjenje zabilježeno je u Kantonu 10 za 11,5% i Hercegovačko-neretvanskom za 10,9% dok je najmanje smanjenje zabilježeno u Sarajevskom za 0,4% i Bosansko-podrinjskom za 0,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Gledano po kantonima, najveći broj pravnih lica na kraju 2024. godine registrovan je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 334,4%, Tuzlanskom kantonu 15,2% i Hercegovačko-neretvanskom 11,7%, dok je najmanje učešće u Bosansko-podrinjskom kantonu sa 0,9% u odnosu na ukupan broj pravnih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Najveći broj fizičkih lica-obrtnika na kraju 2024. godine registrovan je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 25,7%, Tuzlanskom kantonu 19,4% i Zeničko-dobojskom kantonu 16,6%, dok je najmanje učešće registrovano u Bosansko-podrinjskom kantonu sa 1,0% u odnosu na ukupan broj fizičkih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Industrijska proizvodnja

⁹ Registar poslovnih subjekata obuhvata pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema podacima u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godine došlo je do pada ukupne industrijske proizvodnje za 3,9% u odnosu na prethodnu godinu. Gledano prema glavnim industrijskim grupacijama (GiG agregatima) u 2024. godini intermedijarni proizvodi su manji za 5,0%, kapitalni proizvodi za 6,2%, energija za 0,8% i trajni proizvodi za široku potrošnju za 16,5%, dok su netrajni proizvodi veći za 0,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema područjima KD BiH 2010 industrijska proizvodnja, kalendarski prilagođena, u prerađivačkoj industriji manja je za 4,9%, kao i vađenje ruda i kamena za 6,5% i proizvodnja i snabdijevanju el. energijom i plinom veća za 1,9%.

Struktura industrijske proizvodnje se neznatno promijenila u odnosu na 2023. godinu tako da i dalje najveće učešće ima prerađivačka industrija (78,8%), proizvodnja električne energije (15,2%) i rudarstvo (6,0%).

Gledano po kantonima, u 2024. godini najveći rast industrijske proizvodnje zabilježio je Zapadno-hercegovački (10,2%), Kanton 10 (9,5%) i Kanton Sarajevo (6,0%), dok su svi ostali kantoni zabilježili pad, a najveći pad zabilježio je Hercegovačko-neretvanski (22,9%) i Bosansko-podrinjski (13,8%).

Izvoz, uvoz i trgovinska bilansa

Obim robne razmjene Federacije Bosne i Hercegovine u 2024. godini sa inostranstvom, smanjio se na izvoznoj i istovremeno povećao na uvoznoj strani, kako zbog smanjenih ekonomskih aktivnosti, tako i zbog pada potražnje iz zemalja glavnih trgovinskih partnera, posebno zemalja EU. Ukupna robna razmjena Federacije Bosne i Hercegovine u 2024.godini bilježi pad od 0,1% u odnosu na isti period prethodne godine. U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 10.734 mil. KM što je za 3,8% manje u odnosu na izvoz u prethodnoj godini. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine izvoz se prosječno godišnje povećavao za 11,8%. U 2024. godini ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 20.193 mil. KM što je za 2,3% više u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2020.-2024.godine uvoz se prosječno godišnje povećavao za 14,8%.

Trgovinski deficit Federacije Bosne i Hercegovine u 2024. godini ostvaren je u iznosu od 9.459 mil. KM i bilježi povećanje za 10,4% u odnosu na vanjskotrgovinski deficit prethodne godine, te bilježi tendenciju rasta. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine deficit se prosječno godišnje povećavao za 18,9%. Učešće trgovinskog deficita u BDP-u Federacije Bosne i Hercegovine u 2024. godini iznosio je 27,5%, što predstavlja povećanje za 0,6 p.p u odnosu na prethodnu godinu.

Pokrivenost uvoza izvozom u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024.godini iznosila je 53% i manja je za 3,4 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. Učešće izvoza Federacije Bosne i Hercegovine u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine u 2024.godini iznosi 66,8%, i ostalo je nepromijenjeno, dok je učešće u ukupnom uvozu 70,5% što je manje za 0,6 p.p. u odnosu na prethodnu godinu.

Najveći trgovinski partneri iz EU27 u 2024. godini bile su Njemačka (17,7% ukupnog izvoza i 11,8% ukupnog uvoza), Hrvatska (15,6% ukupnog izvoza i 8,1% ukupnog uvoza), Austrija (10,8% ukupnog izvoza i 3,7% ukupnog uvoza) te Srbija (8,5% ukupnog izvoza i 7,9% ukupnog uvoza).

Vanjskotrgovinska razmjena posmatrana po kantonima, u 2024. godini pokazuje da su najveće učešće u izvozu Federacije Bosne i Hercegovine imali Tuzlanski kanton sa 20,7%, Zeničko-dobojski sa 19,8% i Kanton Sarajevo sa 16,8%, dok je najmanje učešće imao Kanton 10 sa 1,6%.

Smanjenje izvoza zabilježeno je u većini kantona Federacije Bosne i Hercegovine u

2024. godini, a najviše u Tuzlanskom kantonu za 14,3%, Unsko-sanskom i Hercegovačko-neretvanskom za 6,1%, dok je najveće povećanje izvoza zabilježeno u Kantonu 10 za 1,6%, u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće učešće u uvozu Federacije Bosne i Hercegovine u 2024. godini i dalje imaju Kanton Sarajevo sa 36,6%, Tuzlanski kanton sa 14,0% i Zapadnohercegovački kanton sa 14,1%, dok najmanje učešće ima Kanton 10 sa svega 0,7%.

Najveće smanjenje uvoza zabilježeno je u Zeničko-dobojskom kantonu za 8,5% i Posavskom kantonu za 3,5%, dok je najveće povećanje uvoza zabilježeno u Posavskom kantonu za 8,0%, Kantonu Sarajevo za 7,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Deficit je zabilježen u većini kantona Federacije Bosne i Hercegovine u 2024 godini, osim u Bosansko-podrinjskom, Unsko-sanskom i Kantonu 10, koji bilježe suficit nekoliko godina za redom. Najveće relativno povećanje trgovinskog deficita ove godine bilježi Tuzlanski kanton za 121,3% i Srednjobosanski za 23,0% dok je najveće smanjenje deficita zabilježio Zeničko-dobojski kanton za 76,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Zaposlenost

Tržište rada u Federaciji Bosne i Hercegovine i dalje karakteriše niska stopa aktivnosti radne snage i visoka stopa nezaposlenosti. Prema podacima iz Anketi o radnoj snazi (ARS), stopa aktivnosti radne snage u Federaciji Bosne i Hercegovine uvećana je za 1,3 procentnih poena (p.p) i iznosi 49,8%. Stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 42,7% što je za 1,4 p.p. više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine je značajno niža u odnosu na evropski prosjek koji je u EU 27 u 2024. godini iznosio 78,8%.

Stopa zaposlenosti mladih (15-24), prema istoj anketi, iznosi 18,0% i manja je u odnosu na prethodnu godinu za 1,1 p.p. Stopa zaposlenosti mladih u EU-u 27 se nastavila povećavati i dosegla nivo od 35,7% u 2024. godini, što je porast od 0,5 p.p. u odnosu na 2023. godinu.

Prema procjeni FZS¹⁰, broj radno sposobnog stanovništva¹¹ u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024.godini iznosio je oko 1,46 mil. i i dalje ima trend opadanja, djelomično zbog stalnog odliva radne snage koja odlazi u inostranstvo, kao i zbog starenja stanovništva i niskog nataliteta. U periodu 2020.-2024. godine broj radno sposobnog stanovništva se prosječno godišnje smanjivao za 0,8%.

Zaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini bilježi rast, prosječan broj zaposlenih¹² je iznosio 547.660 lica i veći je za 6.399 ili 1,2% g/g. U periodu 2020.-2024. godine broj zaposlenih lica je imao prosječnu stopu rasta 1,3%. Stopa registrovane administrativne zaposlenosti¹³, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini iznosila je 37,4% što je za 0,7 p.p. više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa registrovane aktivnosti u izvještajnoj godini, prema istoj metodologiji, iznosila je 55,2% što je za 0,3 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu.

Od prosječnog broja zaposlenih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024.godini, 243.813 ili 44,5% čine zaposlene žene, što je više za 2,2 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine broj zaposlenih žena se prosječno godišnje

¹⁰ Procjene broja stanovnika za Federaciju Bosne i Hercegovine sa stanjem sredinom godine zasnivaju se na konačnim rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. godine.

¹¹ Broj stanovnika starosne dobi od 15 do 64 godina

¹² Podaci o ukupnom broju zaposlenih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine dobiveni su obradom podataka koji su preuzeti iz Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (puni obuhvat). U podatke o ukupnom broju zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine uključen je broj zaposlenih u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine, ali nije razvrstan po kantonima.

¹³ Stopa zaposlenosti (na osnovu podataka o zvanično registriranom broju zaposlenih) se izračunava kao udio zaposlenih osoba u odnosu na radno sposobno stanovništvo (stanovništvo dobne starosti od 15 do 64 godine).

povećavao za 2,8%.

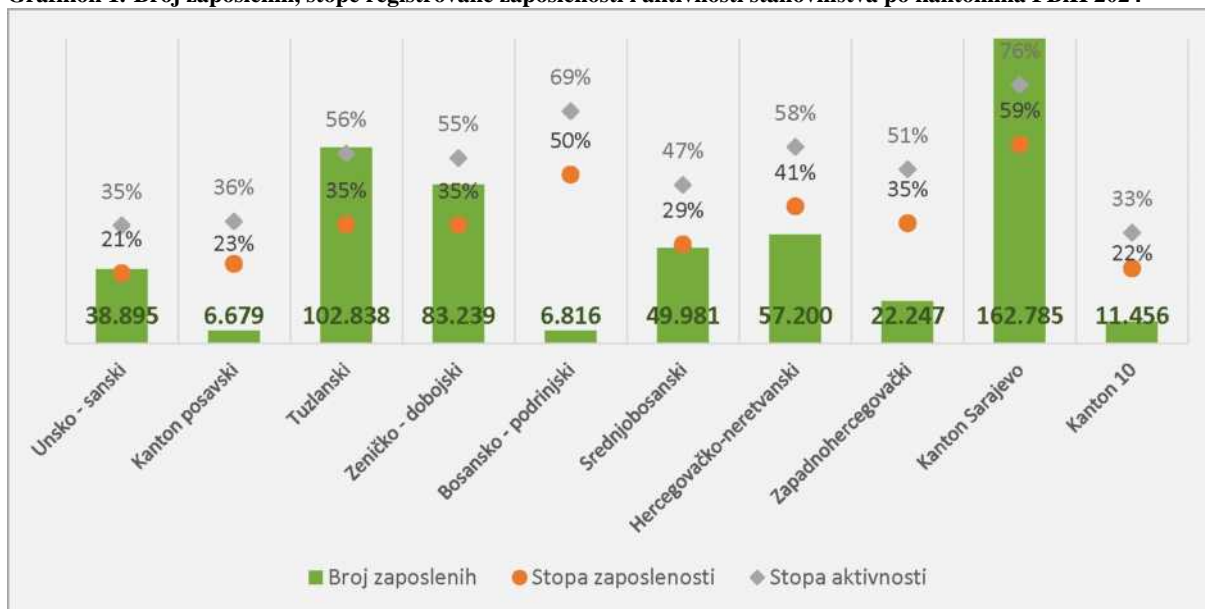
Posmatrano po strukturi zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini, najveće učešće imali su zaposleni u prerađivačkoj industriji 19,0%, u trgovini 18,4% i u javnoj upravi 8,7%, dok je najmanje učešće zaposlenih i dalje u poslovanju nekretninama 0,5%, snabdijevanju vodom i upravljanju otpadom 1,6% i djelatnostima proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom i plinom 1,6%. Najviše zaposlenih žena bilo je zaposleno u oblasti trgovine 9,4%, prerađivačkoj industriji 7,1% i u obrazovanju 6,0% u odnosu na ukupnu zaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Unutar prerađivačke industrije, najveće učešće imali su zaposleni u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda sa 17,9%, u proizvodnji prehrambenih proizvoda 13,1% i proizvodnji namještaja 7,9%, dok su najmanje učešće imali zaposleni u proizvodnji računara i elektroničkih i optičkih proizvoda 0,4%, proizvodnji duhanskih proizvoda 0,01% i proizvodnji ostalih prevoznih sredstava 0,09%.

Najveće povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u djelatnostima informacija i komunikacija za 4,4%, hotelijerstvo i ugostiteljstvo za 4,1%, poslovanje nekretninama 3,5% i ostalim uslužnim djelatnostima za 5,8%, dok je najveći pad broja zaposlenih zabilježen u djelatnostima umjetnosti, zabave i rekreacije za 1,9%, djelatnostima vađenja ruda i kamena 1,4% i proizvodnji električne energije 0,6%.

U sljedećem grafikonu dat je pregled zaposlenosti po kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine gdje je u 2024. godini najviši broj zaposlenih lica registrovan u Kantonu Sarajevo (162.785 ili 29,7%), Tuzlanskom kantonu (102.838 ili 18,8%) i Zeničko-dobojskom kantonu (83.239 ili 15,3%), dok je najmanji broj zaposlenih zabilježen u Posavskom kantonu sa svega 6.679 ili 1,2% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine. Gledano po kantonima, najviše zaposlenih žena je zabilježeno u Kantonu Sarajevo 14,3%, Tuzlanskom 7,7% i Zeničko-dobojskom 6,5%, dok je najniži udio zaposlenih žena u Posavskom 0,5%.

Grafikon 1. Broj zaposlenih, stope registrovane zaposlenosti i aktivnosti stanovništva po kantonima FBiH 2024

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2024), obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u skoro svim kantonima, a najviše u Zapadnohercegovačkom za 3,6%, Posavskom kantonu za 2,2% i Kantonu Sarajevo za 2,0% dok je najveće smanjenje zaposlenih zabilježeno u Srednjobosanskom kantonu za 0,8% i Bosansko-podrinjskom kantonu za 0,1%.

Najviša registrovana stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini zabilježena je u Sarajevskom kantonu u iznosu od 58,8%, Bosansko-podrinjskom 49,9% i Hercegovačko-neretvanskom 40,5%, dok je najniža stopa zaposlenosti zabilježena u Unsko-sanskom kantonu 20,7%. Najviša registrovana stopa aktivnosti stanovništva po kantonima zabilježena je također u Kantonu Sarajevo u iznosu od 76,5%, Bosansko-podrinjskom 68,6% i Tuzlanskom kantonu u iznosu od 56,1% dok je najniža stopa aktivnosti stanovništva zabilježena u Kantonu 10 32,7%.

Nezaposlenost

Prema Anketi o radnoj snazi 2024. godine, stopa nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 14,3%, što je za 0,7 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano prema spolu skoro dva puta više je aktivnih muškaraca u odnosu na broj aktivnih žena. Stopa nezaposlenosti mladih u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini iznosi 31,0%, (broj nezaposlenih mladih dobne skupine 15-24) i manja je za 0,1 p.p. u odnosu na prethodnu godinu.

Kod registrovane nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, u 2024. godini zabilježen je blagi pad broja nezaposlenih lica. Prosječan broj nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini iznosio je 260.298, što je manje za 16.861 lica ili 6,1% u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine broj nezaposlenih osoba se prosječno godišnje smanjivao za 4,3%.

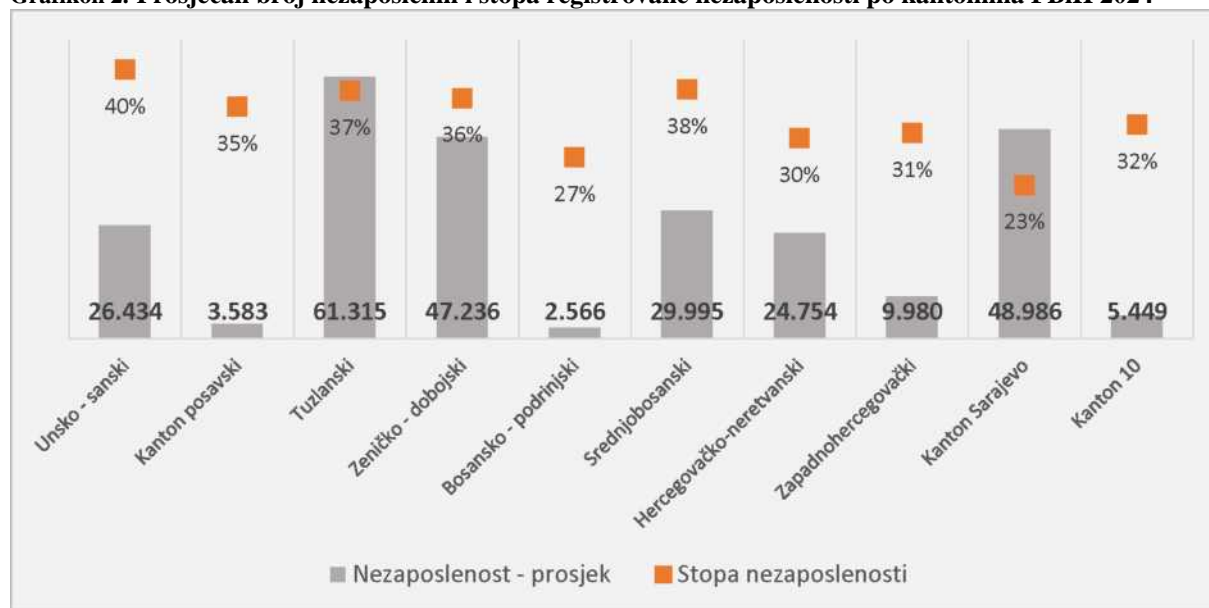
Od prosječnog broja nezaposlenih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini, 156.857 ili 60,3% čine nezaposlene žene, što je više u odnosu na prethodnu godinu za 0,8 p.p. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine broj nezaposlenih žena se prosječno godišnje smanjivao za 4,3%.

Iz registra službi za zapošljavanje u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini, izbrisano je u prosjeku 11.624 lica, što je za 26,4 % manje nego prethodne godine, a od čega je brisano zbog zaposlenja njih 6.309, što je za 0,6% više nego prethodne godine. Prosječan broj nezaposlenih mladih lica (15-24 godina starosti), a koji čine 10,2% od ukupnog broja nezaposlenih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024.godini iznosi 26.578, i manji je za 13,9% u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine, broj nezaposlenih mladih lica se prosječno godišnje smanjivao za 1,5%. Broj nezaposlenih mladih žena (15-24 godina starosti) koje čine 54,3% broja nezaposlenih mladih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine, u 2024. godini iznosio je 14.440, što je 13,7% manje u odnosu na prethodnu godinu. Stopa registrovane nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja se izračunava kao udio nezaposlenih lica u odnosu na radnu snagu, na kraju 2024. godine iznosila je 32,2% što je za 1,6 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu.

Posmatrano po kvalifikacijama, od prosječnog broja nezaposlenih registrovanih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine, u 2024. godini 176.591 (67,8%) su lica sa određenim nivoom stručne spreme, a 83.708 (32,2%) su osobe bez stručne spreme.

U sljedećem pregledu dat je pregled nezaposlenosti po kantonima Federaciji Bosne i Hercegovine, gdje je u 2024. godini najviši prosječan mjesečni broj nezaposlenih lica registrovan u Tuzlanskom kantonu (61.315 ili 23,6%), Kantonu Sarajevo (48.986 ili 18,8%) i u Zeničko-dobojskom kantonu (47.236 ili 18,3%), dok je najmanji broj nezaposlenih lica registrovan u Bosansko-podrinjskom kantonu (2.566 ili 1,0%) od ukupnog broja nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Grafikon 2. Prosječan broj nezaposlenih i stopa registrovane nezaposlenosti po kantonima FBiH 2024

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2024), obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Smanjenje broja nezaposlenih lica registrovano je u svim kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini, a najveće smanjenje zabilježeno je u Bosansko-podrinjskom za 9,0%, Kantonu Sarajevo za 7,7% i Tuzlanskom kantonu za 7,3%, dok je najmanje smanjenje zabilježeno u Srednjobosanskom kantonu za 0,3% u odnosu na prethodnu godinu.

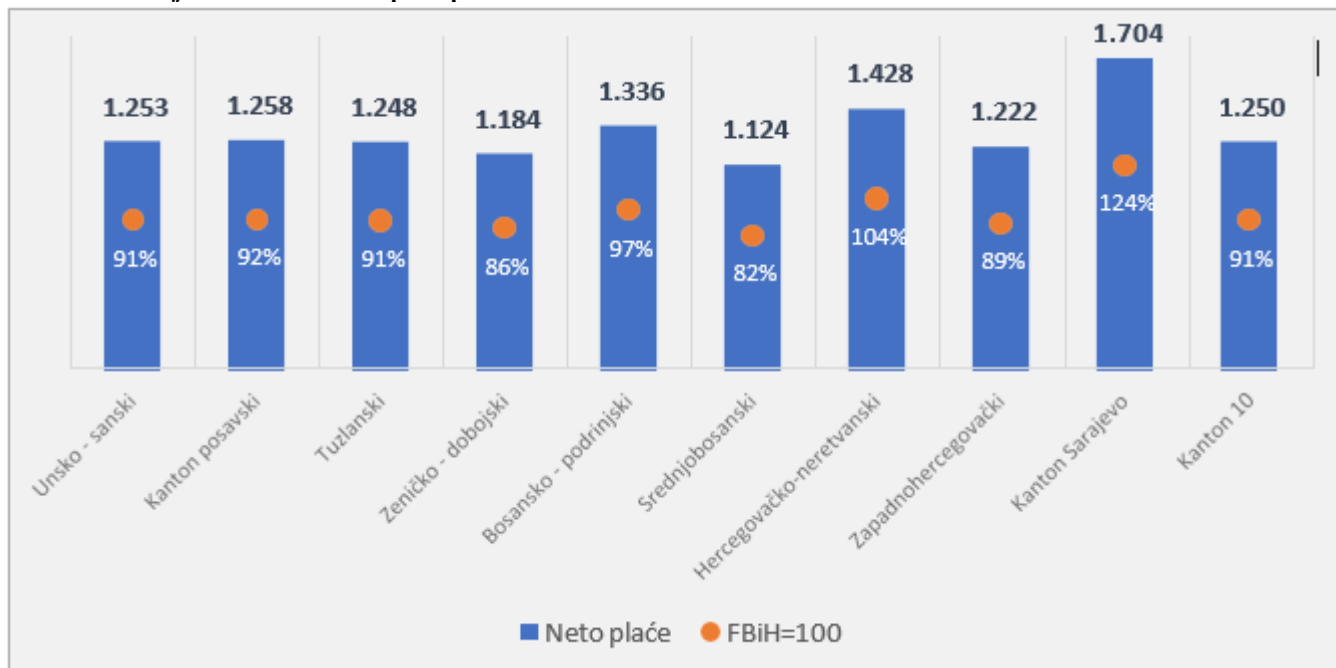
Plaće

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024. godini iznosila je u iznosu od 1.373 KM što je za 10,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Vlada Federaciji Bosne i Hercegovine je donijela Odluku da se najniža plaća za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine utvrđuje u neto iznosu od 619 KM. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine neto plaća se prosječno godišnje povećavala za 9,5%. Bruto plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2024.godine iznosila je 2.140 KM i viša je za 6,0% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće prosječno povećanje neto plaće zabilježeno je obrazovanju za 11,3%, zatim u djelatnostima zdravstvene i socijalne zaštite za 10,8% i u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu za 10,9%, dok je najmanje povećanje neto plaće zabilježeno u djelatnosti poslovanja nekretninama za 2,9%, te u proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom za 3,8% u odnosu na prethodnu godinu. Najviša prosječna neto plaća u 2024. godini ostvarena je u Kantonu Sarajevo u iznosu od 1.704 KM, Hercegovačko-neretvanskom kantonu 1.428 KM i Bosansko podrinjskom kantonu u iznosu od 1.336 KM, dok je najniža u prosječna plaća zabilježena u Srednjobosanskom kantonu u iznosu od 1.124 KM.

Prosječna plaća u Zeničko-dobojskom kantonu iznosila je 1.184 KM.

Grafikon 3. Prosječne ostvarene neto plaće po kantonima FBiH 2024

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2024; Obrada podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja

Povećanje prosječne mjesečne neto plaće u 2024. godini zabilježeno je u svim kantonima, a najviše u Zeničko-dobojskom kantonu za 10,0%, Kantonu Sarajevo za 9,4%, Srednjobosanskom, Bosansko-podrinjskom i Posavskom kantonu za 9,1%, dok je najmanje povećanje neto plaće zabilježeno u u Tuzlanskom kantonu za 7,5% u odnosu na prethodnu godinu

Penzije

Ukupan broj penzionera u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju decembra 2024. godine iznosio je 453.900, što je za 15.513 ili 3,5% više u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine broj penzionera se prosječno godišnje povećavao za 1,5%. U izvještajnoj godini starija populacija (65+) čini oko 18,5% ukupnog stanovništva Federacije Bosne i Hercegovine, dok penzioneri čine 21,2% ukupnog stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine. Broj zaposlenih na jednog penzionera u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2024. godine iznosi 1,21 i blago se smanjio u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna isplaćena penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2024. godine iznosila je 623 KM, što je za 25,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Najniža isplaćena penzija iznosila je 573,53 KM, a zajamčena 684,48 KM. Najviša isplaćena penzija na kraju decembra 2024. godine iznosila je 2.867,65 KM. U posmatranom periodu 2020.-2024. godine, prosječna penzija se u prosjeku godišnje povećavala za 8,1%.

U izvještajnoj godini broj korisnika starosne penzije se povećao za 9.550 ili 4,6% više u odnosu na 2023. godinu, dok se broj korisnika invalidske smanjio za 1.738 ili 6%. Broj korisnika porodične penzije je blago viši u odnosu na prethodnu godinu. Gledano po kantonima, na kraju 2023. godine najviši broj penzionera zabilježen je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 24,3%, Tuzlanskom sa 20,5% i Zeničko-dobojskom sa 17,6%, dok je najniži u Posavskom kantonu sa učešćem od 1,2% u ukupnom broju penzionera u Federaciji Bosne i

Hercegovine. Broj penzionera se povećao u svim kantonima, a najviše povećanje broja penzionera zabilježeno u Zapadnohercegovačkom kantonu za 6,4%, Posavskom za 6% i Unsko-sanskom za 6,0% u odnosu na 2023.godinu.

Najviša prosječna isplaćena penzija na kraju 2024. godine ostvarena je u Kantonu Sarajevo u iznosu od 791 KM, Hercegovačko-neretvanskom kantonu 715 KM i Bosansko-podrinjskom 697 KM, dok je najniža penzija zabilježena u Unsko-sanskom kantonu u iznosu od 608 KM. Povećanje prosječne isplaćene penzije zabilježeno je u svim kantonima, a najviše u Kantonu 10 za 9,0%, Posavskom kantonu za 8,1%, Zapadno-hercegovačkom kantonu za 7,8% i Srednjobosanskom za 7,6%, dok je najmanje povećanje penzije zabilježeno u Unsko-sanskom kantonu za 6,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječna isplaćena penzija u Zeničko-dobojskom kantona na kraju 2024. godine iznosila je 671 KM.

III.2. Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja

Kako je navedeno od strane Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine tokom 2025. godine u Bosni i Hercegovini nastavljen je trend ekonomskog rasta, koji prema preliminarnim podaci iznosi 2,1%. Glavni oslonac rastu predstavljala je domaća potražnja kroz povećanje prije svega privatne potrošnje. Rast privatne potrošnje generisan je ostvarenim povećanjem plaća i penzija, kao i povećanim prilivima doznaka građana iz inostranstva. Uzimajući u obzir zabilježen viši nivo inflacije (4%) u odnosu na prethodnu godinu, tokom 2025. godine došlo je i do povećanja javne potrošnje na svim nivoima vlasti u cilju zaštite životnog standarda građana u okviru borbe protiv inflacije. Pored potrošnje, u Bosni i Hercegovini tokom 2025. godine nastavljen je i trend rasta ukupnih investicija, sa većim doprinosom privatnih investicija ekonomskom rastu. S druge strane, doprinos trgovinskog bilansa bio je blago negativan.

Nadalje, trenutni podaci ukazuju na nastavak trenda rasta ekonomskih aktivnosti i u tekućoj 2026. godini, ali usljed značajnih geopolitičkih nestabilnosti, koje bi mogle imati negativne ekonomske posljedice kako u svijetu tako i u zemljama EU, prognoza ekonomskog rasta u navedenoj godini iznosi 2% i snižena je za 0,6 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa Jesen 2025. Očekuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Uzimajući u obzir da će se razvoj događaja u međunarodnom okruženju, prvenstveno stavljajući akcent na energetske krizu, u značajnoj mjeri preliti i na ekonomske tokove u domaćem okruženju, najnovija zvanična prognoza inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena za 2026. godinu iznosi 4,1% i veća je za 1,3 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa Jesen 2025.

Prognoze Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine vezane za ključne agregate tržišta rada u 2026. godini ukazuju da će doći do stagnacije broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu, dok bi nominalni rast prosječne neto plaće trebao iznositi 9%. Prognoza rasta plaće uzela je u obzir očekivani rast plaća i u privatnom i u javnom sektoru, vezan za izvršeno redovno godišnje usklađivanje minimalne plaće, usklađivanja vezana uz inflatorna kretanja, primjenu kolektivnih ugovora za pojedine grane, zadržavanje deficitarne radne snage i sl. Bitno je istaći visok nivo rizika po prognoze tržišta rada, obzirom da bi potencijalni sporiji ekonomski rast od pretpostavljenog, praćen manjim obimom investicija mogao dodatno smanjiti broj zaposlenih lica.

Očekivana prosječna godišnja stopa ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu 2026.-2029. godine iznosi 3% (2027: 2,6%, 2028: 3,0% i 2029: 3,4%), a prepoznati glavni nosioci rasta ostaju isti kao i u prethodnim godinama (finalna potrošnja i investicije),

uz nastavak poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene. Procjenjuje se da će u 2027. godini i naredne dvije nivo inflacije biti umjeren bez značajnih godišnjih šokova (2027: 2,1 %, 2028: 2% i 2029: 2,3%).

Prema prognozama tržišta rada, u periodu 2027.-2029. godine, očekivani rast broja zaposlenih trebao bi se kretati po stopi od 1% do 1,5% godišnje, dok bi očekivani godišnji nominalni rast plaće trebao iznositi od 5,7% do 6%.

Tabela 4. Makroekonomski pokazatelji u Bosni i Hercegovini od 2026. - 2029. godine

Indikator	2026	2027	2028	2029
Realni rast BDP-a %	2	2,6	3	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	4,1	2,2	2,1	2
Realni rast uvoza u %	2,6	3,5	4,1	3,1
Realni rast izvoza u %	1,9	3,2	4,2	3,2

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2026. godine

Projekcije indikatora za naredni srednjoročni period sačinjene su na osnovu projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH iz marta 2026. godine i projekcija relevantnih međunarodnih institucija (MMF-a i Svjetske banke iz aprila, Europske komisije iz februara 2026. godine).

Tabela 5. Bruto društveni proizvod u Bosni i Hercegovini 2026.-2029. godine

Indikator	2026	2027	2028	2029
Nominalni BDP u mil. KM	62.895	66.115	69.602	73.486
Nominalni rast %	5,8	5,1	5,3	5,6
Realni BDP u mil. KM	60.651	64.521	68.101	71.987
Realni rast %	2	2,6	3	3,4

III.3. Rizici ostvarenja pretpostavki

Kada je riječ o rizicima po ostvarenje prognoziranog ekonomskog rasta, kako za tekuću godinu, tako i za posmatrani srednjoročni period, prisutna je veća izraženost vanjskih rizika: visoka neizvjesnost u vanjskom okruženju, slabljenje globalnog ekonomskog rasta, uz jačanje inflatornih pritisaka, koji se kroz nižu potrošnju, investicije i vanjskotrgovinsku razmjenu negativno utjecali na domaći ekonomski rast. Pored eksternih faktora, važnu odrednicu ekonomskog rasta u posmatranom srednjoročnom periodu imati će i interni institucionalni kapacitet za provedbu ključnih strukturalnih reformi, pri tome posebno ističući reforme vezane za oblast zelene ekonomije, čije neblagovremeno provođenje bi u značajnoj mjeri oslabilo konkurentnost domaće ekonomije na međunarodnom tržištu.

IV. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA

IV.1. Porezna politika i javni prihodi

Imajući u vidu da je domaća ekonomija pod direktnom izloženošću globalnih geopolitičkih rizika, uspješna fiskalna politika okosnica je nastavka ekonomskog rasta i u narednom srednjoročnom periodu.

Srednjoročno i dugoročno, Federacija Bosne i Hercegovine će biti suočena i sa

savremenim izazovima poput demografskih promjena i ubrzane digitalizacije, koji snažno utječu na privredni razvoj i rast. Vodeći se time, porezna politika, kao jedna od najvažnijih instrumenata fiskalne politike, treba biti usmjerena na povećanje funkcionalnosti tržišta rada i konkurentnosti, istovremeno podižući efikasnost naplate javnih prihoda.

Uzimajući u obzir i specifičnost ustavnog uređenja, aktivnom saradnjom, svi nivoi vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine moraju biti usmjereni promociji održivog i inkluzivnog rasta, posebno se fokusirajući na nekoliko ključnih segmenata, datih u nastavku. Preporuka je da fokus porezne politike i dalje bude na smanjenju poreznog opterećenja rada, kao i smanjenju drugih fiskalnih i parafiskalnih nameta koji opterećuju privredu. Zadatak reforme postojećih propisa o obaveznim doprinosima i propisa o porezu na dohodak je smanjenje zbirne stopa obaveznih doprinosa na nivo koji će rasteretiti oblast rada, a neće ugroziti fiskalnu održivost i stabilnost, uz istovremeno proširenje porezne osnovice za izvore ličnog dohotka koji do sada nisu bili oporezivi.

U narednom periodu potrebno je uspostaviti jedinstven sistem oporezivanja imovine na cijeloj teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine, u cilju pojednostavljenja istog za obveznike, kao i olakšanja administriranja i kontrole od strane nadležnog poreznog organa.

Stavljajući fokus na istaknute savremene izazove, neophodna su ulaganja u digitalizaciju javne administracije, s posebnim akcentom na tehnološku inovaciju porezne administracije. Implementacijom reforme Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine u pravcu provedbe mjera administrativnog unaprjeđenja pružanja javnih usluga kroz fluidan protok informacija kroz IT sistem, efikasnije će se upravljati poreznim sistemom, poboljšati njegova transparentnost, efikasnost i pravednost. Tehnološkim unaprjeđenjem procesa stvoriti će se pretpostavke za bržu i lakšu dostupnost podataka potrebnih za analize, jačanje kontrolnih mehanizama i implementaciju efikasnih sankcija za porezne prekršaje. Iz perspektive poslovnih subjekata, digitalizacijom administracije smanjuju se vrijeme i troškovi poslovanja, podiže nivo produktivnosti i konkurentnosti kroz optimizaciju procesa. Dugoročno, tehnološko unapređenje rezultirati će uštedama administriranja i na strani obveznika i na strani porezne administracije, koje se mogu preusmjeriti za finansiranje drugih prioriteta u poslovnom procesu za javni sektor, odnosno finansiranje drugih budžetskih kategorija od značaja, kada je riječ o javnom sektoru. Nadalje, edukacijom svih poreznih obveznika može se poboljšati njihovo razumijevanje poreznog sistema, olakšati poštivanje poreznih propisa, te podići svijest o značaju plaćanja poreza za same obveznike.

Nastavlja se i provedba mjera podrške borbi protiv porezne evazije i utaje poreza, kao i neprekidno prilagođavanje globalnim reformama usmjerenim povećanju porezne transparentnosti i kvalitetnije i pravodobnije razmjene informacija. Krajnji cilj stručne procjene započete u 2023. godini od strane OECD-ovog Globalnog foruma o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe „peer-review“, će omogućiti detaljan pregled nedostataka pravnog okvira kao institucionalnog djelovanja, što će biti okosnica daljih aktivnosti na ovom polju.

Aktivnosti na provođenju Akcijskog plana o smanjenju porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS akcijski plan), bit će u fokusu djelovanja u svrhu zaštite privrednog okruženja kroz sprječavanje dodjeljivanja statusa nekooperativne porezne jurisdikcije. Multilateralni instrument, čije se usvajanje očekuje u ovoj godini, imati će veći uticaj na porezni sistem Federacije Bosne i Hercegovine, te će zahtjevati temeljitu izmjenu propisa i strukture. Redovni godišnji „peer-review“ od strane OECD-ovog Inkluzivnog okvira za BEPS i OECD-ovog Globalnog foruma usmjeravat će Bosnu i Hercegovinu u izmjenama poreznog sistema, a što će u najvećoj mjeri imati uticaj na porezne oblike.

U svrhu jačanja fiskalne stabilnosti i odgovornosti, u narednom periodu nastavljaju se i aktivnosti unaprjeđenja koordinacije i odgovornosti između svih nivoa vlasti u pripremi projekcija javnih prihoda, uspostave što kvalitetnijeg sistema izvještavanja, prema OECD

metodologiji, kao i analize pripadnosti i raspodjele javnih prihoda korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine shodno ustvanim nadležnostima.

Realizacija svih planiranih aktivnosti, kao i do sada, ovisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nositelja aktivnosti, a usljed globalnih utjecaja kreatori fiskalne politike mogu biti stavljeni pred nove vanredne izazove, što će dovesti i do eventualnih promjena u dinamici realizacije.

IV.2. Kretanje prihoda u srednjoročnom periodu

Unatoč izazovima na međunarodnom nivou, kao što su slabljenje globalnog ekonomskog rasta, pojačanih inflatornih pritisaka i rasta kamatnih stopa, u 2024. godini ostvaren je ekonomski rast, koji prema podacima Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), na nivou Bosne i Hercegovine iznosi 2,1%. Navedena ekonomska kretanja odrazila su se i na trendove naplate javnih prihoda.

Prateći najnovije zvanične makroekonomske prognoze iz marta 2026. godine, preuzete od strane DEP-a, kao i pozitivne tekuće trendove naplate u prvom kvartalu 2026. godine, izvršeno je revidiranje projekcija prihoda za tekuću godinu i pripremljene su srednjoročne projekcije za period 2027.-2029. godinu.

Indirektni porezi

Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) u aprilu 2026. godine. Nadalje, izvršena je procjena učešća Federacije Bosne i Hercegovine u međuentiteskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine po godinama, zasnovana i na godišnjem planu otplate vanjskog duga.

Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove za 2026. godinu, kao i za srednjoročni period 2027.-2029. godina izvršena je u skladu sa koeficijentima iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2026. godinu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 89/25).

Plan prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu po osnovu ovog poreza iznosi 381,5 miliona KM, dok je po novoj Revidiranoj projekciji dostavljenoj od strane Federalnog ministarstva finansija, projiciran prihod od indirektnih poreza u iznosu od 39,8 miliona KM.

U tri naredne fiskalne godine, prema projekcijama iz maja 2026. godine, ovi iznosi su projicirani na 415,51 miliona KM u 2027. godini, 436 miliona KM u 2028. godini, te 461 miliona KM u 2029. godini.

U tabeli 6. dat je detaljan prikaz projekcije prihoda od indirektnih poreza Zeničko-dobojskog kantona i općina/gradova Kantona pojedinačno s Jedinstvenog računa za 2026. godinu, te projekcije prihoda za period 2027.-2029. godina¹⁴.

¹⁴Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno za 2025. godinu i period 2026. - 2028. godina urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

Tabela 6. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele s Jedinštenog računa u KM

VRSTA PRIHODA	Plan	Projekcija		
	2026	2027	2028	2029
1.1. Kantonalni budžet	393.871.358	415.518.073	436.047.513	461.022.903
1.2. Općinski/gradski budžeti	67.502.454	71.212.313	74.730.686	79.011.019
1.2.1. Breza	2.544.810	2.684.670	2.817.311	2.978.678
1.2.2. Doboj Jug	679.175	716.502	751.902	794.968
1.2.3. Kakanj	7.311.613	7.713.451	8.094.548	8.558.178
1.2.4. Maglaj	4.334.982	4.573.227	4.799.176	5.074.057
1.2.5. Olovo	1.907.560	2.012.397	2.111.823	2.232.781
1.2.6. Tešanj	7.735.049	8.160.159	8.563.326	9.053.806
1.2.7. Usora	1.060.687	1.118.981	1.174.266	1.241.525
1.2.8. Vareš	1.547.010	1.632.032	1.712.665	1.810.761
1.2.9. Visoko	6.640.823	7.005.795	7.351.929	7.773.024
1.2.10. Zavidovići	7.009.757	7.395.006	7.760.369	8.204.858
1.2.11. Zenica	20.974.770	22.127.520	23.220.771	24.550.781
1.2.11. Žepče	5.756.218	6.072.573	6.372.600	6.737.602

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Porez na dobit

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2026. godinu bazirane su na historijskom i tekućem (Q1 2025) trendu naplate, uz procjenjena očekivanja do kraja godine.. Očekuje se da će se ovi prihodi i u srednjoročnom periodu 2027.-2029. godina zadržati na približno istom nivou pretpostavljenom za 2026. godinu, bez daljeg nastavka opadajućeg trenda.

Očekivani prihodi od poreza na dobit Budžeta Zeničko-dobojskog kantona u 2027. godini iznose 86,1 miliona KM, 86,2 miliona KM u 2028. godini i 86,3 miliona KM u 2029. godini.

U sljedećoj tabeli navedene su revidirane projekcije za period 2026.-2029. godina za Zeničko-dobojski kanton.

Tabela 7. Prihodi od poreza na dobit u KM

VRSTA PRIHODA	Plan	Projekcija		
	2026	2027	2028	2029
Porez na dobit	86.109.492	86.173.931	86.250.585	86.337.537

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Porez na dohodak

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak i obaveznih socijalnih doprinosa za 2026. godinu, zasnovane su na tekućem (Q1 2025) trendu naplate, uzimajući u obzir efekte povećanja minimalne plaće u 2026. godini, kao i, kako je već ranije navedeno, prve procjene utjecaja izmjene Zakona o doprinosima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prateći srednjoročne pretpostavke ključnih pokazatelja vezanih za tržište u periodu 2027.-2029. godina, pripremljene su i projekcije navedene kategorije prihoda za ovaj period. Ipak, imajući u vidu potencijalne nove promjene fiskalnih i poreznih politika u cilju rasterećenja poslovnog okruženja i poboljšanja finansijskog položaja radnika, planiranje prihoda koji koreliraju sa izmjenama ovih politika je rađeno sa krajnjom oprežnošću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) svim općinama/gradovima Zeničko-dobojskog kantona je ustupljen dio uplaćenog prihoda od poreza na dohodak u iznosu od 34,46%, dok je općini Žepče ustupljen u iznosu od 44,46%.

Plan prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu po osnovu ovog poreza iznosi 91,1 miliona KM, dok je po novoj Revidiranoj projekciji dostavljenoj od strane Federalnog ministarstva finansija, projiciran prihod od poreza na dohodak u iznosu od 93,1 milion KM.

U 2027. godini projiciran je ukupan iznos prihoda po osnovu poreza na dohodak od 101,4 miliona KM, 110,7 miliona KM u 2028. godini i 121,2 miliona KM u 2029. godini.

U sljedećoj tabeli navedene su projekcije za period 2026.-2029. godina za Zeničko-dobojski kanton i općine/gradove Kantona¹⁵.

Tabela 8. Prihodi od poreza na dohodak u KM

Vrsta prihoda	Plan	Projekcija		
	2026	2027	2028	2029
1. Porez na dohodak	142.075.816	154.776.597	168.984.021	185.049.574
1.1. Kantonalni budžet	93.116.490	101.440.582	110.752.127	121.281.491
1.2. Općinski/gradski budžeti	48.959.326	53.336.015	58.231.894	63.768.083

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Ostali porezi

Ostali porezi obuhvataju sve ostale poreze koji se naplaćuju po kantonalnim propisima nakon implementacije Zakona o porezu na dohodak, a čine ih:

- Porez na plaću i radnu snagu (zaostale uplate poreza),
- Porez na imovinu,
- Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze po osnovu poreza na promet dobara i usluga),
- Ostali porezi.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi kantona uključuju:

- Prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih kursnih razlika (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika),
- Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga,
- Novčane kazne (neporezne prirode).

Ukupni okvirno projicirani prihodi Zeničko-dobojskog kantona za period 2026.–2029. godine

U tabeli 9. navedeni su prihodi planirani Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 24/25 i 5/26), te revidirane projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2027.-2029. godine.

¹⁵ Projicirani iznosi za budžete jedinica lokalne samouprave iskazani na osnovu minimalnog udjela, propisanog Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22). Kanton u skladu sa svojim propisima može vršiti raspodjelu većeg iznosa.

Tabela 9. Projicirani ukupni prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona 2027.-2029. godine u 000 KM

	Prihodi	Ostvareno	Plan Budžeta	Projekcija		
		2025	2026	2027	2028	2029
I	POREZI	522.924	551.740	603.176	633.094	668.688
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	359.921	381.582	415.518	436.047	461.023
2	Porez na dohodak	84.570	91.157	101.441	110.752	121.282
3	Porez na dobit	78.390	78.959	86.174	86.251	86.338
4	Porezi građana	43	40	41	42	44
5	Ostali porezi	0	1	1	2	2
II	NAKNADE I TAKSE	6.745	7.287	7.477	7.701	7.963
1	Naknade i takse	6.745	7.287	7.477	7.701	7.963
III	NOVČANE KAZNE	11.232	9.580	9.829	10.124	10.468
1	Novčane kazne	8.680	7.847	8.051	8.293	8.575
2	Ostali prihodi	2.552	1.733	1.778	1.831	1.893
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	39.322	74.903	76.850	79.156	81.847
	Ostali neporeski prihodi	39.322	74.903	76.850	79.156	81.847
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	36.635	68.643	70.428	72.541	75.007
1	Transferi	35.217	67.643	69.402	71.484	73.914
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	1.417	1.000	1.026	1.057	1.093
VI	KAPITALNI PRIMICI	6.000	44.401	45.555	46.922	48.517
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	622.858	756.554	813.315	849.537	892.491

U tabeli 10., osim za period 2027.-2029. godine, i za 2026. godinu navedene su Revidirane projekcije prihoda dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija.

Tabela 10. Projicirani ukupni prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona 2026.-2029. godine u 000 KM

	Prihodi	Ostvareno	Revidirani plan	Projekcija		
		2025	2026	2027	2028	2029
I	POREZI	522.924	573.137	603.176	633.094	668.688
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	359.921	393.871	415.518	436.047	461.023
2	Porez na dohodak	84.570	93.116	101.441	110.752	121.282
3	Porez na dobit	78.390	86.109	86.174	86.251	86.338
4	Porezi građana	43	40	41	42	44
5	Ostali porezi	0	1	1	2	2
II	NAKNADE I TAKSE	6.745	7.287	7.477	7.701	7.963
1	Naknade i takse	6.745	7.287	7.477	7.701	7.963
III	NOVČANE KAZNE	11.232	9.580	9.829	10.124	10.468
1	Novčane kazne	8.680	7.847	8.051	8.293	8.575
2	Ostali prihodi	2.552	1.733	1.778	1.831	1.893
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	39.322	74.903	76.850	79.156	81.847
	Ostali neporeski prihodi	39.322	74.903	76.850	79.156	81.847
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	36.635	68.643	70.428	72.541	75.007
1	Transferi	35.217	67.643	69.402	71.484	73.914
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	1.417	1.000	1.026	1.057	1.093

VI	KAPITALNI PRIMICI	6.000	44.401	45.555	46.922	48.517
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	622.858	777.951	813.315	849.537	892.491

Prihodi od doprinosa

U samu metodologiju izrade revidiranih projekcija prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, uključeni su efekti povećanja minimalne plaće u 2026. godini, a kada je riječ o doprinosima za zdravstveno osiguranje, u revidiranu projekciju za 2026. godinu uključeni su i procijenjeni efekti smanjenja stope ovih doprinosa na teret poslodavca, što će se reflektirati na nivo.

Prateći makroekonomska očekivanja u kretanju agregata vezanih za tržište rada u periodu 2026.-2029. godine, izvršeno je i projiciranje prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, za navedeni period.

Prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog u 2026. godini se projiciraju u iznosu od 323,4 milijuna KM, u 2027. u iznosu od 345,3 milijuna KM, a u 2028. godini u iznosu od 369,6 milijuna KM a u 2029. godini u iznosu od 396,6 miliona KM.

Tabela 11. Prihodi Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona u KM

Vrsta prihoda	Projekcije			
	2026	2027	2028	2029
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	323.342.328	345.339.854	369.658.275	396.618.846

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog u 2026. godini se projiciraju u iznosu od 31,5 milijuna KM, u 2027. u iznosu od 33,5 milijuna KM, a u 2028. godini u iznosu od 35,8 milijuna KM a u 2029. godini u iznosu od 38,2 miliona KM.

Tabela 12: Prihodi Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u KM

Vrsta prihoda	Projekcije			
	2026	2027	2028	2029
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	31.538.082	33.577.290	35.830.277	38.320.300

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Rizici ostvarenja projekcija prihoda

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Obzirom na visok nivo nepredvidivosti krajnjeg ishoda ekonomskih tokova, moguće su i značajnije promjene u realizaciji projekcija javnih prihoda.

Projekcije poreznih prihoda i obaveznih socijalnih doprinosa temelje se na trenutno važećim politikama, procjenjenom kretanju radne snage, rastu plaće i migracijskim politikama. Potencijalna implementacija novih mjera u cilju poboljšanja finansijskog položaja pojedinaca u narednom srednjoročnom periodu, u značajnoj mjeri može imati odraz i na projicirani nivo naplate.

Pored navedenog, na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati: izmjene ostalih poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni,

promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije Bosne i Hercegovine, kao i rad poreznih administracija

V. MANJAK/VIŠAK PRIHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Važno je voditi računa o fiskalnom okviru koncipiranom Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, da nivo prihoda mora biti jednak ili veći od nivoa ukupnih rashoda. S tim u vezi, svi nivoi vlasti trebaju voditi računa o deficitu.

Kretanje akumuliranog manjka i viška prihoda budžeta Kantona od 2018.-2025. godine, prikazano je u tabeli ispod.

Tabela 13. Manjak/višk prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona u periodu 2018.-2025. godine

Opis/godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Prihodi i primici	316.298.40 7	346.891.42 9	332.814.70 1	392.905.04 1	452.908.66 4	503.361.53 3	572.044.32 7	622.857.86 8
Rashodi i izdaci	315.856.04 2	334.635.53 6	362.859.60 5	390.618.93 3	447.033.20 5	494.977.05 0	560.542.94 5	640.042.78 9
Višak prihoda nad rashodima-suficit	442.365	12.255.893		2.286.109	5.875.459	8.384.483	11.501.382	0
Višak rashoda nad prihodima- deficit	0	0	30.044.904	0	0	0	0	17.184.921

Ukupan akumulirani deficit Zeničko-dobojskog kantona sa 31.12.2025. godine iznosi 70.953.728 KM.

VI. DUG U SREDNJOROČNOM PERIODU

VI.1. Stanje i projekcije duga Zeničko-dobojskog kantona

Servisiranje duga Zeničko-dobojskog kantona u 2026. godini za kredite (glavnica) iznosi 20,5 miliona KM.

Ukupan dug u Zeničko-dobojskom kantonu na dan 31.12.2025. godine iznosio je 386,6 miliona KM, koji se odnosi na unutrašnje kratkoročne obaveze, dugoročne postojeće kredite, razgraničenja i ostale dugoročne obaveze.

Obaveze za pravosnažne presude su uključene u ukupno stanje zaduženosti, a iznose 136 miliona KM.

Tabela 14. Obaveze ZDK sa 31.12.2025. godine

Obaveza	UKUPNO
Kratkoročne tekuće obaveze (31)	35.117.552
Primici od inozemnog zaduživanja (33)	291.961
Obaveze prema radnicima (34)	29.795.397
Kratkoročna razgraničenja	72.166.175
Ukupno kratkoročne obaveze (3)	137.371.085
Dugoročni krediti i zajmovi (41)	109.286.759
Ostale dugoročne obaveze (42)	139.931.584
Dugoročna razgraničenja (49)	19.956
Ukupno dugoročne obaveze (4)	249.238.299
Sveukupno obaveze	386.609.384

Projekcije otplate duga po osnovu dugoročnih kreditnih obaveza Zeničko-dobojskog kantona u periodu od 2026.-2029. godine, prikazane su u tabeli ispod.

Tabela 15. Projekcija otplate kredita Zeničko-dobojskog kantona za 2026.-2029. godinu

GLAVNICA					
Rb	KREDIT	2026	2027	2028	2029

1	SVJETSKA BANKA (tranše iz 2016, 2017 i 2018. godine)	476.147	476.147	476.147	374.058
2	SVJETSKA BANKA-IBRD-Projekat energetske efikasnosti - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	1.330.859	1.330.859	1.330.859	1.330.859
3	EBRD-Energetska efikasnost Kantonalna bolnica Zenica - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	1.700.722	1.700.722	1.700.722	1.700.722
	UKUPNO INO GLAVNICA	3.507.728	3.507.728	3.507.728	3.405.639
4	UNION BANKA 2021-1.000.000 KM 30.12.2021	187.500	0	0	0
5	NLB 2021-2.000.000 KM 24.12.2021	375.000	0	0	0
6	INTESA BANKA 2021-4.500.000 KM 21.12.2021	843.750	0	0	0
7	NOVA BANKA BL-1.500.000 KM 31.12.2021	301.138	0	0	0
8	UNICREDIT 2021-10.000.000 KM 24.11.2021	1.875.000	0	0	0
9	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 31.07.2024	1.250.000	1.250.000	1.250.000	937.500
10	NLB 2024-7.500.000 KM 28.11.2024	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000
11	ASA BANKA 2024-4.000.000 KM 29.11.2024	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
12	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 29.11.2024	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000
13	BBI BANKA 2024-6.000.000 KM 29.11.2024	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
14	UNICREDIT 2024-4.500.000 KM 29.11.2024	1.125.000	1.125.000	1.125.000	1.125.000
15	UNICREDIT 2024-8.000.000 KM 29.11.2024	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
16	ASA BANKA 2025-6.000.000 KM 30.12.2025		1.500.000	1.500.000	1.500.000
	UKUPNO DOMAĆA GLAVNICA	13.582.388	11.500.000	11.500.000	11.187.500
	SVEUKUPNO GLAVNICA	17.090.116	15.007.728	15.007.728	14.593.139

KAMATA					
Rb	KREDIT	2026	2027	2028	2029
1	SVJETSKA BANKA (tranše iz 2016, 2017 i 2018. godine)	38.271	28.748	19.225	9.702
2	SVJETSKA BANKA-IBRD-Projekat energetske efikasnosti - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	42.990	32.869	22.819	12.629
3	EBRD-Energetska efikasnost Kantonalna bolnica Zenica - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	93.735	80.802	68.064	54.937
	UKUPNO INO KAMATA	174.995	142.419	110.108	77.268
4	UNION BANKA 2021-1.000.000 KM 30.12.2021	3.693	0	0	0
5	NLB 2021-2.000.000 KM 24.12.2021	8.152	0	0	0
6	INTESA BANKA 2021-4.500.000 KM 21.12.2021	8.062	0	0	0
7	NOVA BANKA BL-1.500.000 KM 31.12.2021	6.498	0	0	0
8	UNICREDIT 2021-10.000.000 KM 24.11.2021	39.823	0	0	0
9	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 31.07.2024	84.349	59.349	34.358	9.349
10	NLB 2024-7.500.000 KM 28.11.2024	171.340	123.677	76.790	29.385
11	ASA BANKA 2024-4.000.000 KM 29.11.2024	89.762	64.993	40.233	15.455
12	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 29.11.2024	112.203	81.241	50.291	19.319
13	BBI BANKA 2024-6.000.000 KM 29.11.2024	136.960	99.160	61.418	23.551
14	UNICREDIT 2024-4.500.000 KM 29.11.2024	111.631	80.334	49.777	19.080
15	UNICREDIT 2024-8.000.000 KM 29.11.2024	184.157	132.527	82.118	31.476
16	ASA BANKA 2025-6.000.000 KM 30.12.2025	135.646	122.894	89.017	55.071
	UKUPNO DOMAĆA KAMATA	1.092.275	764.176	484.001	202.687
	SVEUKUPNO KAMATA	1.267.270	906.595	594.109	279.955
	TOTAL = GLAVNICA+KAMATA	18.357.386	15.914.323	15.601.837	14.873.094

Broj: 02-_____/26
Datum, 22.05.2026. godine
Zenica

**PREMIJER
po ovlaštenju**

Dženana Čišija